

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną
podpisana w Berlinie w dniu 25 lutego 1972 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 lutego 1972 r. została podpisana w Berlinie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o następującym brzmieniu dosłownym:

---

*] Ostatni w 1972 r.

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Polska Rzeczpospolita Ludowa i Niemiecka Republika Demokratyczna,

kierując się życzeniem dalszego rozwoju przyjacielskich stosunków zgodnie z Układem między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy, podpisanym w Warszawie dnia 15 marca 1967 roku,

biorąc pod uwagę, że stosunki konsularne między obu Państwami wymagają nowego uregulowania,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyły swoich Pełnomocników:

Przewodniczący Rady Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Władysława Wojtasika,
Dyrektora Departamentu Konsularnego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Przewodniczący Rady Państwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej —

Augusta Klobesa,
Dyrektora Departamentu Konsularnego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Niemieckiej Republiki Demokratycznej,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

ROZDZIAŁ I

Definicje.

Artykuł 1.

Dla celów niniejszej Konwencji następujące wyrażenia mają niżej określone znaczenie:

- a) „urząd konsularny” oznacza konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat i agencję konsularną;
- b) „okręg konsularny” oznacza wyznaczone urzędowi konsularnemu terytorium, na którym urzędnik konsularny uprawniony jest do wykonywania funkcji konsularnych;
- c) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę upoważnioną przez Państwo wysyłające do sprawowania takiej funkcji;
- d) „urzędnik konsularny” oznacza osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, której powierzono wykonywanie funkcji konsularnych; wyrażenie to obejmuje także osobę skierowaną do urzędu konsularnego na praktykę;
- e) „pracownik konsularny” oznacza osobę nie będącą urzędnikiem konsularnym, wykonującą czynności administracyjne lub techniczne; wyrażenie to obejmuje także osobę wykonującą czynności usługowe dla urzędu konsularnego;
- f) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych i pracowników konsularnych;
- g) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków urzędu konsularnego, a także tereny przynależne do nich, używane wyłącznie dla celów konsularnych, niezależnie od tego, czyją są własnością;
- h) „archiwa konsularne” oznacza całą korespondencję, szyfry, dokumenty, książki, filmy, taśmy magnetofonowe

oraz inne techniczne środki pracy, jak również wyposażenie urzędu konsularnego, przeznaczone do ich przechowywania i ochrony;

- i) „obywatel Państwa wysyłającego” oznacza, odpowiednio, również osobę prawną;
- j) „statek Państwa wysyłającego” oznacza każde urządzenie pływające żeglugi morskiej i śródlądowej, upoważnione do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego;
- k) „samolot Państwa wysyłającego” oznacza każde urządzenie latające zarejestrowane w Państwie wysyłającym i uprawnione do używania oznaki przynależności państwowej tego Państwa.

ROZDZIAŁ II

Ustanawianie urzędu konsularnego oraz mianowanie kierownika urzędu konsularnego.

Artykuł 2.

1. Urząd konsularny może być ustanowiony w Państwie przyjmującym tylko za zgodą tego Państwa.

2. Siedzibę i klasę urzędu konsularnego oraz jego okręg konsularny ustala się w drodze porozumienia między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym.

Artykuł 3.

1. Przed mianowaniem kierownika urzędu konsularnego Państwo wysyłające upewnia się w drodze dyplomatycznej co do zgody Państwa przyjmującego na proponowaną osobę.

2. Państwo wysyłające przekazuje w drodze dyplomatycznej Państwu przyjmującemu listy komisyjne lub podobny dokument o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego. Podaje się w nich imię i nazwisko kierownika urzędu konsularnego, jego rangę oraz okręg konsularny, w którym będzie on wykonywał swoje funkcje, a także siedzibę urzędu konsularnego.

3. Po przedstawieniu listów komisyjnych lub podobnego dokumentu o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego Państwo przyjmujące udzieli mu w możliwie najkrótszym terminie exequatur lub podobnego zezwolenia.

4. Kierownik urzędu konsularnego może przystąpić do wykonywania swoich funkcji z chwilą udzielenia mu przez Państwo przyjmujące exequatur lub podobnego zezwolenia.

5. Do czasu udzielenia exequatur lub podobnego zezwolenia Państwo przyjmujące może udzielić kierownikowi urzędu konsularnego zgody na tymczasowe wykonywanie jego funkcji.

6. Z chwilą udzielenia exequatur lub podobnego zezwolenia, choćby tymczasowego, Państwo przyjmujące podejmie niezbędne kroki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4.

1. Państwo wysyłające notyfikuje Państwu przyjmującemu w drodze dyplomatycznej:

- a) imiona i nazwiska oraz rangi urzędników konsularnych, którzy sprawują inne funkcje niż kierownik urzędu konsularnego,
- b) imiona i nazwiska pracowników konsularnych.

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają członkom urzędu konsularnego oraz członkom ich rodzin, pozostającym z nimi we wspólnocie domowej i będącym obywatelami Państwa wysyłającego, odpowiednie dokumenty.

Artykuł 5.

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego z jakiegokolwiek przyczyny nie może wykonywać swoich funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest czasowo nie obsadzone, Państwo wysyłające może upoważnić urzędnika konsularnego tego samego lub innego urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym albo członka personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa w tymże Państwie do wykonywania funkcji kierownika urzędu konsularnego. Państwo przyjmujące powinno być uprzednio o tym poinformowane przez Państwo wysyłające w drodze dyplomatycznej.

2. Osoba upoważniona do czasowego kierowania urzędem konsularnym korzysta z tych samych praw, ułatwień, przywilejów i immunitetów, które zgodnie z niniejszą Konwencją przysługują kierownikowi urzędu konsularnego.

3. Wyznaczenie członka personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego, zgodnie z ustępem 1, nie narusza przywilejów i immunitetów, przysługujących mu z tytułu jego statusu dyplomatycznego.

Artykuł 6.

Urzędnikiem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego.

Artykuł 7.

Państwo przyjmujące może w każdej chwili powiadomić Państwo wysyłające o tym, że exequatur lub podobne zezwolenie udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo że członek urzędu konsularnego jest osobą niepożądaną. W tych przypadkach Państwo wysyłające powinno odwołać takiego członka urzędu konsularnego.

ROZDZIAŁ III

Ułatwienia, przywileje i immunitety.

Artykuł 8.

Państwo przyjmujące podejmie niezbędne kroki, aby członkowie urzędu konsularnego mogli wykonywać swe funkcje i korzystać z praw, ułatwień, przywilejów i immunitetów, które są przewidziane w niniejszej Konwencji oraz w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego.

Artykuł 9.

Państwo wysyłające może, zgodnie z warunkami i wymogami przewidzianymi w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego, nabywać, dzierżawić, użytkować, zabudowywać względnie przystosowywać tereny, budynki lub części budynków dla potrzeb urzędu konsularnego i na mieszkania dla członków urzędu konsularnego. W razie potrzeby Państwo przyjmujące udziela Państwu wysyłającemu wszelkiej pomocy i poparcia w tym zakresie.

Artykuł 10.

1. Na budynku urzędu konsularnego może być umieszczone godło Państwa wysyłającego oraz tablica z nazwą

urzędu konsularnego w językach tego Państwa i Państwa przyjmującego.

2. Na budynku urzędu konsularnego i na rezydencji kierownika urzędu konsularnego może być wywieszana flaga Państwa wysyłającego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może wywieszać flagę Państwa wysyłającego na używanych przez niego środkach transportu.

Artykuł 11.

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą do tych pomieszczeń wkraczać bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego lub osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Państwo przyjmujące zapewnia niezbędną ochronę pomieszczeń konsularnych.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 mają zastosowanie również do mieszkań urzędników-konsularnych.

Artykuł 12.

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 13.

1. Urząd konsularny ma prawo porozumiewania się z rządem oraz z przedstawicielstwami dyplomatycznymi i innymi urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, niezależnie od tego, gdzie się one znajdują. W tym celu urząd konsularny może korzystać z wszelkich publicznych środków łączności, szyfrów, kurierów dyplomatycznych i konsularnych, jak również z bagażu dyplomatycznego i konsularnego. Zainstalowanie i uruchomienie nadajnika radiowego może nastąpić tylko za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja służbowa urzędu konsularnego oraz bagaż konsularny, posiadający widoczne oznaczenie swego urzędowego charakteru, są nietykalne i nie mogą być przez organy Państwa przyjmującego kontrolowane ani też zatrzymane, niezależnie od tego, jaki środek łączności został wykorzystany.

3. Kurierom konsularnym zapewnia się takie same prawa, przywileje i immunitety jak kurierom dyplomatycznym Państwa wysyłającego.

4. Bagaż konsularny może być powierzony kapitanowi statku lub samolotu. Kapitan ten powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument, określający liczbę paczek stanowiących bagaż, lecz nie jest on uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny jest uprawniony do odbioru bagażu bezpośrednio i bez przeszkód od kapitana statku lub samolotu, a także do przekazania mu takiego bagażu.

Artykuł 14.

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z nietykalności osobistej. Osoby te nie mogą być zatrzymane ani aresztowane. Państwo przyjmujące zobowiązane jest traktować je z należytym szacunkiem oraz podjąć odpowiednie kroki dla ochrony ich osób, wolności i godności.

Artykuł 15.

1. Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzy-

stają z immunitetu od jurysdykcji i od wszelkich środków przymusu Państwa przyjmującego, z wyjątkiem powództw cywilnych:

- a) dotyczących prywatnego mienia nieruchomego, położonego w Państwie przyjmującym, chyba że posiadają je w imieniu Państwa wysyłającego dla celów konsularnych;
- b) w sprawach spadkowych, w których występują jako wykonawcy testamentu, administratorzy spadku, spadkobiercy lub zapisobiercy w charakterze osób prywatnych, a nie w imieniu Państwa wysyłającego;
- c) dotyczących wszelkiego rodzaju zawodowej lub handlowej działalności wykonywanej w Państwie przyjmującym poza funkcjami urzędowymi;
- d) wynikłych z zawarcia umów, w których nie występowali oni wyraźnie lub w sposób domniemany jako przedstawiciele Państwa wysyłającego;
- e) wytoczonych przez osobę trzecią na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku spowodowanego w Państwie przyjmującym przez środki transportu.

2. W stosunku do osób wymienionych w ustępie 1 mogą być wszczęte środki egzekucyjne tylko w przypadkach przewidzianych w punktach a, b, c, d i e wspomnianego ustępu, z zastrzeżeniem jednak, że odnośne środki mogą być przedsięwzięte bez naruszania nietykalności osoby i mieszkania.

Artykuł 16.

1. Urzędnicy konsularni nie są zobowiązani do składania zeznań w charakterze świadków.

2. Pracownicy konsularni mogą być wzywani i przesłuchiwani w charakterze świadków. Mogą oni odmówić złożenia zeznań w odniesieniu do czynności urzędowych. W przypadku niezastosowania się do wezwania lub odmowy zeznań nie mogą być jednakże pociągnięci do odpowiedzialności.

3. Postanowienia niniejszego artykułu odnoszą się do postępowania i czynności przed sądami i innymi organami państwowymi.

4. Postanowienia niniejszego artykułu mają odpowiednie zastosowanie do członków rodzin członków urzędu konsularnego, pozostających z nimi we wspólnocie domowej.

Artykuł 17.

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów wymienionych w artykułach 15 i 16. Zrzeczenie się powinno być w każdym przypadku wyraźne i mieć formę pisemną.

2. Zrzeczenie się immunitetu nie oznacza zrzeczenia się go w stosunku do wykonania orzeczenia, co wymaga oddzielnego zrzeczenia się. Nie dotyczy to postępowania karnego.

3. Jeżeli osoba, która korzysta z immunitetu od jurysdykcji, wniesie powództwo, nie będzie ona mogła powołać się na immunitet od jurysdykcji w stosunku do powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

Artykuł 18.

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są w Państwie przyjmującym od wszelkich przymusowych powinności.

Artykuł 19.

Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, nie podlegają obowiązkom wynikającym z ustaw i przepisów Państwa przyjmującego w zakresie rejestracji cudzoziemców i uzyskiwania zezwoleń na pobyt.

Artykuł 20.

1. Państwo wysyłające zwolnione jest w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków i innych opłat:

- a) od terenów, budynków lub części budynków, które są używane wyłącznie dla celów konsularnych, a także na mieszkania członków urzędu konsularnego, jeżeli wspomniane nieruchomości stanowią własność Państwa wysyłającego lub w jego imieniu są dzierżawione;
- b) od umów i dokumentów dotyczących nabycia wspomnianych nieruchomości, jeżeli Państwo wysyłające nabyło je wyłącznie dla celów konsularnych.

2. Postanowienia ustępu 1 nie stosują się do opłat pobieranych za świadczenie usług.

Artykuł 21.

Państwo wysyłające zwolnione jest w Państwie przyjmującym od wszelkich podatków i opłat od mienia ruchomego, będącego własnością Państwa wysyłającego albo znajdującego się w jego posiadaniu lub użytkowaniu i używanego dla celów konsularnych. Stosuje się to także do nabycia takiego mienia ruchomego.

Artykuł 22.

1. Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od wszelkich podatków i opłat państwowych, terytorialnych i komunalnych, włącznie z podatkami i opłatami od należącego do nich mienia ruchomego.

2. Zwolnienia wymienione w ustępie 1 nie dotyczą:

- a) podatków pośrednich, które normalnie wliczane są w cenę towarów lub usług;
- b) podatków i opłat od prywatnych nieruchomości, położonych na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 20;
- c) podatków spadkowych i podatków od przeniesienia prawa własności, pobieranych przez Państwo przyjmujące, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 24;
- d) podatków i opłat od wszelkiego rodzaju prywatnych dochodów, mających swe źródło w Państwie przyjmującym;
- e) opłat sądowych, hipotecznych, rejestracyjnych i skarbowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 20;
- f) opłat pobieranych za świadczenie usług.

Artykuł 23.

1. Wszelkie przedmioty, z pojazdami mechanicznymi włącznie, przywiezione dla służbowego użytku urzędu konsularnego, zwolnione są od opłat celnych i podatków, które pobierane są w związku z przywozem lub na podstawie przywozu, w takim samym zakresie, jak przedmioty przywiezione do użytku służbowego przedstawicielstwa dyplomatycznego.

2. Urzędnicy konsularni oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od kontroli celnej.

3. Członkowie urzędu konsularnego oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, są zwolnieni od opłat celnych i podatków, pobieranych w związku z przywozem lub na podstawie przywozu, w odniesieniu do ich bagażu i innych przedmiotów, przeznaczonych do ich osobistego użytku, w takim samym zakresie, jak odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego.

4. Określenie „odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego”, użyte w ustępie 3, odnosi się do członków personelu dyplomatycznego, jeżeli są oni urzędnikami konsularnymi, oraz do członków personelu administracyjnego i technicznego, jeśli chodzi o pracowników konsularnych.

Artykuł 24.

W przypadku śmierci członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny, pozostającego z nim we wspólnocie domowej, Państwo przyjmujące:

- a) zezwoli na wywóz mienia ruchomego pozostałego po osobie zmarłej, z wyjątkiem mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz był zabroniony w chwili śmierci tej osoby;
- b) nie będzie pobierać podatków spadkowych ani podatków od przeniesienia prawa własności w odniesieniu do mienia ruchomego, które znajdowało się w Państwie przyjmującym jedynie w związku z przebywaniem w tym Państwie osoby zmarłej jako członka urzędu konsularnego lub członka jego rodziny.

Artykuł 25.

Wszystkie osoby, korzystające zgodnie z niniejszą Konwencją z ułatwień, przywilejów i immunitetów, obowiązane są, bez uszczerbku dla tych ułatwień, przywilejów i immunitetów, przestrzegać ustaw i przepisów Państwa przyjmującego włącznie z przepisami dotyczącymi ruchu drogowego i ubezpieczenia pojazdów mechanicznych.

Artykuł 26.

Państwo przyjmujące zapewnia członkom urzędu konsularnego i członkom ich rodzin, pozostającym z nimi we wspólnocie domowej, swobodę poruszania się i podróżowania na swoim terytorium, o ile nie jest to sprzeczne z jego ustawami i przepisami o pobycie na obszarach, na które wjazd i pobyt ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony.

Artykuł 27.

Członkowie rodzin urzędników konsularnych, pozostający z nimi we wspólnocie domowej i będący obywatelami Państwa przyjmującego lub posiadający stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie, nie korzystają z ułatwień, przywilejów i immunitetów określonych w niniejszej Konwencji, z wyjątkiem postanowień ustępów 2 i 4 artykułu 16. Stosuje się to również do pracowników konsularnych oraz członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie.

ROZDZIAŁ IV

Funkcje konsularne.

Artykuł 28.

Zadaniem urzędnika konsularnego jest umacnianie przyjacielskich stosunków między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym oraz przyczynianie się do wszechstronnego rozwoju i pogłębienia braterskiej współpracy w dziedzinie politycznej, ekonomicznej, naukowej, kulturalnej, prawnej, turystycznej oraz w innych dziedzinach.

Artykuł 29.

1. Urzędnik konsularny ma prawo chronić prawa i interesy Państwa wysyłającego i jego obywateli. W tym celu może on bezpośrednio zwracać się pisemnie lub ustnie do właściwych organów w okręgu konsularnym, jak również do centralnych organów Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny ma prawo, zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego, zastępować obywateli Państwa wysyłającego przed sądami i innymi organami Państwa przyjmującego, jeśli obywatele z powodu nieobecności lub z innych ważnych przyczyn nie są w stanie w odpowiednim czasie bronić swych praw i interesów. Zastępstwo trwa do chwili wyznaczenia przez osoby zastępowane swoich pełnomocników lub podjęcia przez nie same obrony swych praw i interesów.

Artykuł 30.

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) rejestrować obywateli Państwa wysyłającego;
- b) wydawać obywatelom Państwa wysyłającego paszporty i podobne dokumenty, a także przedłużać je oraz dokonywać w nich zmian;
- c) wydawać wizy.

Artykuł 31.

1. Urzędnik konsularny, przy uwzględnieniu przepisów Państwa wysyłającego, ma prawo:

- a) przyjmować oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem, że osoby zawierające małżeństwo są obywatelami Państwa wysyłającego;
- b) prowadzić rejestrację urodzeń i zgonów obywateli Państwa wysyłającego.

2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiać właściwe organy Państwa przyjmującego o dokonaniu czynności określonych w ustępie 1, jeżeli jest to przewidziane w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego.

3. Postanowienia niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych obywateli Państwa wysyłającego od obowiązku przestrzegania odpowiednich ustaw i przepisów Państwa przyjmującego.

Artykuł 32.

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) spisywać, uwierzytelniać i przechowywać w depozycie oświadczenia ostatniej woli oraz inne dokumenty stwierdzające jednostronne czynności prawne obywateli Państwa wysyłającego;

- b) sporządzać i uwierzytelniać dokumenty stwierdzające czynności prawne między obywatelami Państwa wysyłającego lub między obywatelami Państwa wysyłającego i obywatelami Państwa przyjmującego bądź państwa trzeciego, jeżeli takie czynności mają wywrzeć skutki prawne w Państwie wysyłającym;
- c) uwierzytelniać podpisy obywateli Państwa wysyłającego;
- d) uwierzytelniać odpisy i wypisy z dokumentów wydanych przez organy, instytucje lub obywateli Państwa wysyłającego;
- e) legalizować i tłumaczyć dokumenty oraz uwierzytelniać zgodność tłumaczenia;
- f) przyjmować i uwierzytelniać wnioski i oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego oraz wydawać odpowiednie zaświadczenia i dokumenty;
- g) przesłuchiwać na wniosek sądów i innych organów Państwa wysyłającego obywateli tego Państwa w charakterze stron, świadków lub biegłych oraz dokonywać tym obywatelom doręczeń zgodnie z przepisami Państwa wysyłającego;
- h) przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze i kosztowności od obywateli Państwa wysyłającego;
- i) przyjmować, w celu przekazania właścicielom, przedmioty zgubione przez obywateli Państwa wysyłającego podczas ich czasowego pobytu w Państwie przyjmującym.

2. Akty i dokumenty sporządzone, uwierzytelnione lub zalegalizowane przez urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego zgodnie z ustępem 1 oraz zaopatrzone w urzędową pieczęć są tak samo ważne i skuteczne, jak gdyby były sporządzone lub uwierzytelnione przez organy lub osoby urzędowe Państwa przyjmującego. Jednakże organy Państwa przyjmującego zobowiązane są do uznawania ważności wymienionych dokumentów tylko w takim zakresie, w jakim nie są one sprzeczne z ustawami i przepisami tego Państwa.

Artykuł 33.

Urzędnik konsularny ma prawo kontaktować się i porozumiewać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu wszelkiej pomocy i rady, a w razie konieczności podejmować kroki w celu zapewnienia mu opieki prawnej. Państwo przyjmujące nie będzie w żaden sposób ograniczać prawa obywatela Państwa wysyłającego do porozumiewania się z urzędem konsularnym lub do odwiedzania tego urzędu.

Artykuł 34.

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie informować urzędnika konsularnego o zatrzymaniu, aresztowaniu lub pozbawieniu wolności w inny sposób obywatela Państwa wysyłającego.

2. Urzędnik konsularny ma prawo odwiedzić, tak szybko jak to jest możliwe, obywatela Państwa wysyłającego zatrzymanego, aresztowanego, pozbawionego wolności w inny sposób albo odbywającego karę pozbawienia wolności oraz do porozumiewania się z nim. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane ustawy i przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, którym one służą.

Artykuł 35.

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą, w możliwie bliskim terminie, powiadamiały urzędnika konsu-

larnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i będą przekazywały temu urzędnikowi informacje o masie spadkowej, spadkobiercach, zapisobiercach, a także o ostatniej woli zmarłego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą, w możliwie bliskim terminie, powiadamiały urzędnika konsularnego o otwarciu spadku, jeżeli spadkobierca lub zapisobierca jest obywatelem Państwa wysyłającego. Dotyczy to także przypadków, gdy właściwe organy Państwa przyjmującego dowiedzą się o otwarciu spadku na rzecz obywatela Państwa wysyłającego, przebywającego na terytorium państwa trzeciego.

3. Funkcje urzędników konsularnych w sprawach spadkowych określone są w postanowieniach obowiązującej Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o obrocie prawnym w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

Artykuł 36.

1. Urzędnik konsularny ma prawo do udzielania wszelkiego poparcia i pomocy statkom Państwa wysyłającego na wodach terytorialnych i wewnętrznych Państwa przyjmującego, włącznie z portami, oraz załogom tych statków, a także sprawować nad nimi nadzór i kontrolę.

2. Urzędnik konsularny może wchodzić na pokład statku, jak tylko statkowi udzielone zostanie zezwolenie na swobodne kontaktowanie się z łodem. Kapitan i członkowie załogi mogą porozumiewać się z urzędnikiem konsularnym.

3. Urzędnik konsularny może przy wykonywaniu swoich funkcji zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o udzielenie pomocy we wszelkich sprawach dotyczących statku, kapitana, członków załogi i pasażerów.

Artykuł 37.

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) przeprowadzać, nie naruszając uprawnień organów Państwa przyjmującego, dochodzenia w sprawie zająć, które miały miejsce na statku Państwa wysyłającego podczas rejsu, przesłuchiwać kapitana i członków załogi, sprawdzać dokumenty statku, przyjmować oświadczenia o rejście statku i jego celu, a także pomagać przy wejściu, pobycie i wyjściu statku;
- b) wyjaśniać wszelkie spory między kapitanem a członkami załogi, włącznie ze sporami dotyczącymi umowy o pracę i wynagrodzenie, jeżeli jest to przewidziane w ustawach i przepisach Państwa wysyłającego;
- c) podejmować kroki w zakresie udzielenia pomocy lekarskiej kapitanowi lub członkom załogi albo też w sprawie odesłania ich do Państwa wysyłającego;
- d) przyjmować, sporządzać lub uwierzytelniać oświadczenia lub dokumenty dotyczące żeglugi zgodnie z ustawami i przepisami Państwa wysyłającego.

Artykuł 38.

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego mogą ingerować w związku ze zdarzeniami, które nastąpiły na statku Państwa wysyłającego, tylko wówczas, gdy urzędnik konsularny o to prosi lub wyrazi na to zgodę.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego mogą bez zgody urzędnika konsularnego interweniować w związku ze zdarzeniami, które nastąpiły na statku, jeżeli zdarzenia te

naruszają spokój lub bezpieczeństwo w porcie bądź ustawy i przepisy Państwa przyjmującego w sprawach paszportowych, celnych lub ochrony zdrowia.

3. Jeżeli właściwe organy Państwa przyjmującego zamierzają dokonać czynności przymusowych na statku, powinny zawiadomić o tym urzędnika konsularnego w takim czasie, aby mógł on być obecny przy dokonywaniu powyższych czynności. Jeżeli jednak przybycie urzędnika konsularnego na czas byłoby niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego udzielą urzędnikowi konsularnemu dokładnych informacji o przebiegu dokonanych czynności przymusowych. Postanowień niniejszego ustępu nie stosuje się do zwykłych czynności kontrolnych w sprawach paszportowych, celnych i ochrony zdrowia, dotyczących statku, członków załogi i pasażerów.

Artykuł 39.

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego rozbije się, osiadzie na mieliznie lub ulegnie innej awarii w Państwie przyjmującym albo jeżeli przedmiot należący do tego statku lub jego ładunku albo też przedmiot należący do ładunku jakiegokolwiek rozbitego statku i stanowiący własność Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa zostanie znaleziony na brzegu Państwa wysyłającego albo na jego wodach terytorialnych lub wewnętrznych albo też zostanie dostarczony do portu tego Państwa, właściwy organ Państwa przyjmującego powiadamia o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego. Organ ten poinformuje również urzędnika konsularnego o środkach podjętych dla ratowania ludzi, statku, ładunku i innego mienia, a także części statku i części ładunku, które oddzieliły się od statku.

2. Jeżeli rozbity statek Państwa wysyłającego albo przedmiot należący do tego statku lub jego ładunku zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego albo dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani odpowiedni ubezpieczyciel nie są w stanie podjąć kroków dla zabezpieczenia takiego statku, przedmiotu lub części ładunku względnie rozporządzenia nimi, uważa się urzędnika konsularnego za upoważnionego do podejmowania w imieniu właściciela statku kroków, jakie mógłby podjąć sam właściciel.

3. Jeżeli przedmiot, należący do ładunku rozbitego statku Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego i będący własnością Państwa wysyłającego lub obywatela tego Państwa, zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego albo dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan, ani właściciel przedmiotu, ani jego agent, ani odpowiedni ubezpieczyciel nie są w stanie podjąć kroków w celu zabezpieczenia tego przedmiotu względnie rozporządzenia nim, uważa się urzędnika konsularnego za upoważnionego do podejmowania w imieniu właściciela takich kroków, jakie mógłby podjąć sam właściciel.

4. Urzędnik konsularny może udzielać wszelkiej pomocy statkowi Państwa wysyłającego, jego załodze i pasażerom. W tym celu może on zwracać się o pomoc do właściwych organów Państwa przyjmującego.

Artykuł 40.

Postanowienia artykułów 36, 37, 38 i 39 niniejszej Konwencji mają odpowiednie zastosowanie do samolotów Państwa wysyłającego.

Artykuł 41.

Urzędnik konsularny jest uprawniony do pobierania na terytorium Państwa przyjmującego opłat konsularnych zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego.

ROZDZIAŁ V

Postanowienia ogólne i końcowe.

Artykuł 42.

1. Urzędnik konsularny może wykonywać inne funkcje konsularne niż określone w niniejszej Konwencji, jeżeli nie są one sprzeczne z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może za zgodą Państwa przyjmującego wykonywać funkcje konsularne również poza okręgiem konsularnym.

Artykuł 43.

1. Prawa i obowiązki urzędnika konsularnego, przewidziane w niniejszej Konwencji, rozciągają się również na członków personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego, przydzielonych do wydziału konsularnego tego przedstawicielstwa lub którym powierzono wykonywanie funkcji konsularnych w inny sposób.

2. Wykonywanie funkcji konsularnych przez osoby wymienione w ustępie 1 nie narusza przywilejów i immunitetów przysługujących im z tytułu ich statusu dyplomatycznego.

Artykuł 44.

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji. Wejdzie ona w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie.

2. Konwencja niniejsza obowiązywać będzie do upływu sześciu miesięcy, licząc od dnia, w którym jedna z Wysokich Umawiających się Stron notyfikuje drugiej Wysokiej Umawiającej się Stronie wypowiedzenie Konwencji.

3. Z dniem wejścia w życie niniejszej Konwencji traci moc Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną, podpisana w Warszawie dnia 25 listopada 1957 roku.

Na dowód czego upoważnieni Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzili ją pieczęciami.

Sporządzono w Berlinie dnia 25 lutego 1972 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Za
Polską Rzeczpospolitą
Ludową
W. Wojtasik

Za
Niemiecką Republiką
Demokratyczną
A. Klobes

PROTOKÓŁ

do Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Przy podpisywaniu w dniu dzisiejszym Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną, dalej zwanej Konwencją, Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron zgodzili się na następujące postanowienia:

1. Zawiadomienie urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 1 artykułu 34 Konwencji, następuje w możliwie najkrótszym czasie, nie później jednak aniżeli w ciągu trzech dni od zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób obywatela Państwa wysyłającego.

2. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 2 artykułu 34 Konwencji, do odwiedzenia obywatela Państwa wysyłającego lub porozumienia się z nim będzie zapewnione w możliwie najkrótszym terminie, nie później jednak niż w ciągu czterech dni od zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób tego obywatela.

3. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 2 artykułu 34 Konwencji, do odwiedzania obywatela Państwa wysyłającego zatrzymanego, aresztowanego lub pozbawionego wolności w inny sposób albo odbywającego karę

pozbawienia wolności, a także do porozumiewania się z nim, zapewnione będzie w stosowanych odstępach czasu.

Protokół niniejszy stanowi integralną część Konwencji.

Na dowód czego Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszy Protokół i opatrzili go pieczęciami.

Sporządzono w Berlinie dnia 25 lutego 1972 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Za
Polską Rzeczpospolitą
Ludową
W. Wojtasik

Za
Niemiecką Republikę
Demokratyczną
A. Klobes

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 15 czerwca 1972 roku.

Przewodniczący Rady Państwa: H. Jabłoński

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: S. Olszowski